

Què fer a Organyà

1 - PLAÇA DE LES HOMILIES

Anomenada durant la dictadura Plaza del General Tella. Els habitants de la vila tenien per costum de construir-hi un envelat amb savines que el jovent anava a tallar al congost dels Trespunts. L'envelat representa un grup de gent ballant sardanes amb els braços alçats. A sota, l'orquestra hi amenitzava els balls de Festa Major. En aquella època hi havien passat artistes de renom com en "Jorge Sepúlveda." Com podeu apreciar, la fotografia està acolorida, cosa bastant habitual i estesa durant els anys cinquanta

2 - AJUNTAMENT

3 - PORTAL DE SANT JOSEP

Antiga entrada a la vila que donava accés a la part emmurallada.

4 - FONT DE L'APOTECARI

Una de les fonts d'aigua potable que abastava el poble.

5 - ARCS D'ENTRADA A LA VILA

Antiga entrada al carrer Major.

6 - CARRER MAJOR

Probablement el més antic del poble juntament amb el carrer del Mig. Les façanes blanquejades amb calç, els carrers oberts amb un rec al mig, llenya als portals per escalfar-se i cuinar.. són elements que es repeteixen amb assiduitat a totes les fotografies de l'època.

Què fer a Organyà

7 - SANTA MARIA D'ORGANYÀ

La primera constància documental d'aquesta església data de l'any 993. Posteriorment i després d'un gran incendi, es va reconstruir i consagrar de nou l'any 1057. L'any 1090 consta la consagració com canònica agustiniana. L'any 1855, després de la desamortització de Madoz, va passar a ser l'església parroquial d'Organyà.

L'any 1904 el Dr. Joaquim Miret va descobrir les Homilies d'Organyà als arxius parroquials d'aquesta església.

La imatge de la Verge Maria feta amb pedra a l'altar major va ser destruïda durant la Guerra Civil. Avui dia queda un peu que encara es conserva.

8 - CARRER DEL MIG

Anomenat amb anterioritat "Calle de Francisco Moragas". Destaquen les porxadades en forma d'arc i la blancor de les cases. Abans, blanquejaven les parets amb calç amb un pinzell gros. Per obtenir la calç cremaven pedres calcàries en un forn. En arribar a 1.000-1.200°C la pedra allibera diòxid de carboni i queda un romanent d'òxid de calç. Amb la pedra cuita feien una pasta que els servia per blanquejar.

9 - CARRER DEL SOL

On s'emplaçava Cal Mateu, matador oficial del poble. Alguns elements que veiem a la fotografia formen part de les seves eines de treball: el banc per a matar animals i el ganxo per a penjar-los. S'han de remarcar elements tradicionals com el blat de moro penjat als balcons, els testos, l'escala d'abastar olives...

10 - CARRER DEL PEU

Anomenat antigament Arrabal. A l'època medieval era l'entrada a la vila, que durant les nits quedava tancada amb una gran porta de fusta. Durant molt temps va ser la muralla externa del poble.

De les antigues muralles resta un portal d'arc apuntat al peu del carrer Major i a l'inici del carrer del Raval, a més del traçat dels carrers tancats.

El carrer del Raval o del Peu fou inclòs dins el recinte d'un nou traçat de muralla, del qual resta també un portal del segle XIX. Aquest portal mira cap al sud i està format per un doble arc, un de mig punt i l'altra apuntat. L'arc de mig punt, format per dovelles petites i malmeses, recolza damunt la pedra. La base està formada per filades de pedra tosca en disposició inclinada, formant un petit talús.

11 - CARRER DE SANTA MARIA

Anomenat antigament carrer de l'Extrem i Lo Planell. En l'actualitat rep el seu nom en homenatge a la Col·legiata de Santa Maria.

Els portals eren compartits entre diversos veïns, per la qual cosa no es podien tancar

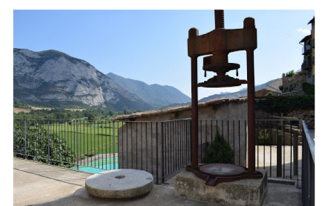
mai les portes. Cases de renom:

Ca l'Arau, on hi havia la premsa del vi.

Ca l'Eloi, on penjaven les cadires a la paret amb ganxos.

12 - MIRADOR

Què fer a Organyà

13 - CARRER NOU

La gent que hi vivia deia: "Baixem a la vila", atès que el carrer es trobava fora del nucli antic (fora de les muralles). Fins i tot s'organitzaven partits de futbol entre els habitants de la vila i els del carrer Nou. Les cases tenien una mica de corral a la planta baixa i les mules eren un símbol de poder adquisitiu: qui tenia mula tenia diners. Les carregaven amb les alforges i el bast per anar als Vinyets, que en aquell temps eren vitals per a la subsistència de la població.

14 - PONT DE FIGOLS

Antiga palanca per anar d'Organyà a Fígols. Sovint quedava afectada pel cabal del Segre i necessitava reparacions amb assiduitat..., i en època de riuades fins i tot s'havia hagut de reconstruir de nou. El manteniment del pont el feien els veïns de Fígols, que eren els més interessats a tenir el pas obert.

Abans de la seva construcció, hi havia hagut una sirga amb una persona encarregada ("el sirguer"), que cobrava un ral als qui volien creuar el riu enfilats dalt d'una caixa de fusta oberta pels dos caps.

15 - PONT D'ESPIA

El Pont d'Espia és un pont d'un sol ull sobre el Segre que salva el congost prop del punt on conflueixen els termes municipals d'Organyà (al nord-oest), Fígols i Alinyà (al nord-est) i Coll de Nargó (al sud), tots ells a la comarca de l'Alt Urgell. En ell s'inicia la carretera L-401 que mena fins a Coll de Jou, a l'entrada a la Vall de Lord. Sota seu, hi ha les restes de l'antic pont medieval, també d'un sol ull un pèl apuntat, del qual se'n conserven les dues parts laterals.

El 1839 hi fou mort el Comte d'Espanya, per bé que altres fonts desmenteixen les dades de Madoz i indiquen que el seu cos va ser trobat als Espluvins, uns set quilòmetres Segre avall.

16 - MARE DE DÉU DEL ROSER D'ORGANYÀ

La Mare de Déu del Roser d'Organyà és una capella d'Organyà (Alt Urgell) inclosa a l'Inventari del Patrimoni Arquitectònic de Catalunya. Petita capella de nau rectangular coberta amb volta apuntada i exteriorment amb teulada a dues aigües. És una construcció de maçoneria arrebossada. La porta d'entrada, oberta als peus de la nau, és d'arc de mig punt.

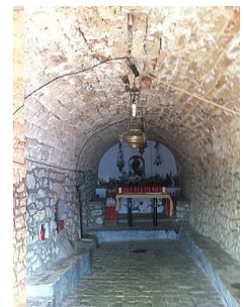

17 - CAPELLA DE SANTA FE

Està situada al cim d'una muntanya del mateix nom, la Muntanya de Santa Fe, que és la punta més oriental d'una de les carenes que es desprenen de la serra de Sant Joan que, d'est a oest, enllaça amb la serra de Carreu i uneix l'Alt Urgell amb el Pallars Jussà. L'edifici està protegit com a bé cultural d'interès local.

És un edifici d'una nau rectangular, força allargada per llevant (probablement per una reforma de 1880), coberta amb volta de canó. A migdia hi ha una porta de mig punt feta amb petites dovelles. En aquest mateix mur té les restes d'una construcció adossada de grans dimensions. L'aparell dels murs és de pedra, fet a base de carreus de mides diverses i disposats irregularment.

La teulada és a doble vessant i conserva, en un dels extrems, un petit campanar d'esppanya d'un sol ull.

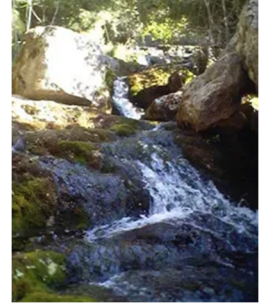

Què fer a Organyà

18 - FONT BORDONERA

La Font Bordonera és una font de cabal abundant que marca l'inici del riu de Fontanet, que més avall corre planer fins a desguassar al riu Segre. Està situada a una hora de camí, a peu, de la vila d'Organyà, però dins del terme municipal de Coll de Nargó, a l'Alt Urgell, en el terme que fou de Montanissell.

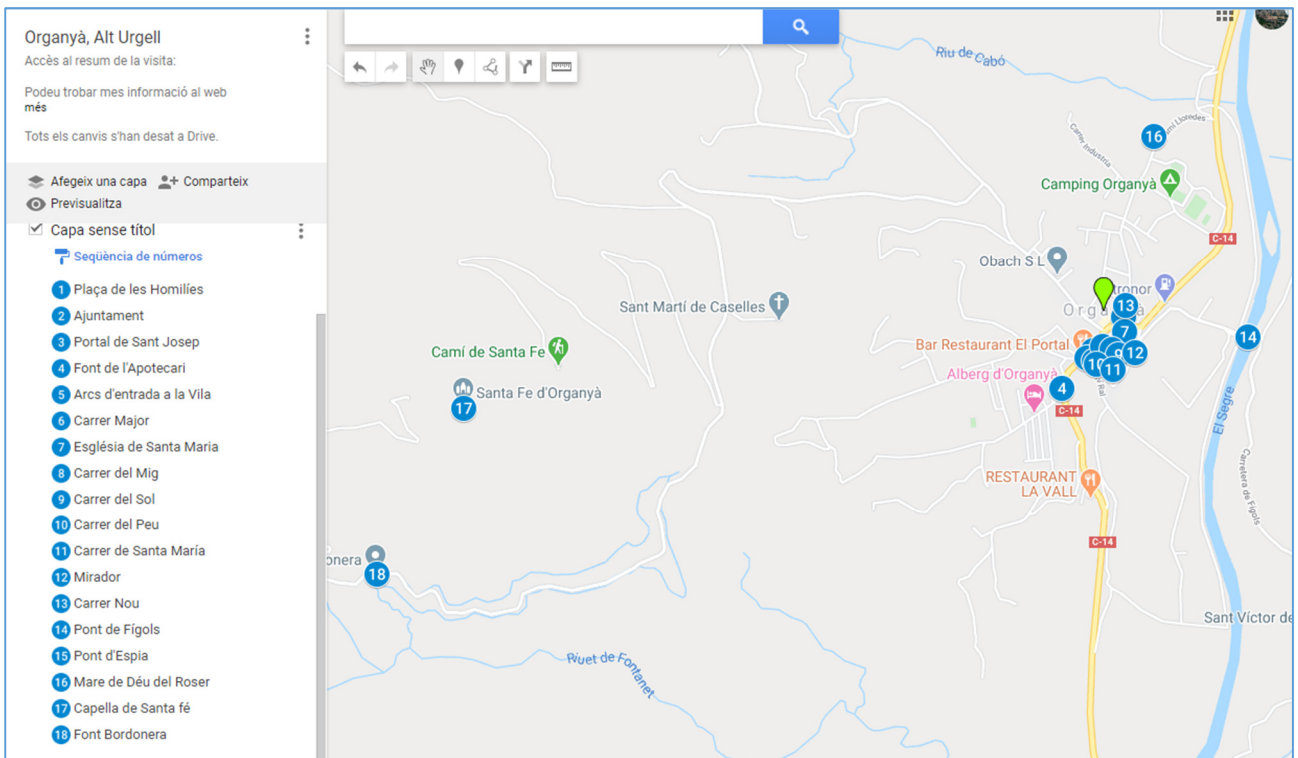
El paratge natural que l'envolta és poblat per arbres i arbustos, especialment boixos grans i frondosos.

Documentació: Fulletons d'informació turística de l'Ajuntament proporcionats per l'Oficina de Turisme, <http://www.organya.cat/>; <https://www.routeyou.com/>; <https://ca.wikipedia.org/>, i altres webs i blocs d'ús públic.

Enllaç al mapa de punts d'interès:

<https://www.google.com/maps/d/u/0/edit?mid=1JmFhPhNOuFSwhTbTEE3h9kW6GsVTXBmcd&ll=42.20190420225732%2C1.3158132&z=14>

Què fer a Organyà

